

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»
Навчально-науковий інститут управління
Кафедра публічного управління та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту управління

 К.М.Романенко
«26» червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Ступінь вищої освіти	<u>магістр</u>
Галузь знань	<u>28 Публічне управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>281 Публічне управління та адміністрування</u>

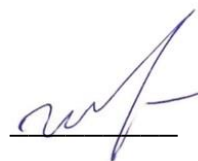
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування».

Розробники: Шевченко Н.О., доцент, д.н. з держ. упр., Лісневська Ю.О., к.політ.н.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол №10 від 26 червня 2020 року

Завідувач кафедри

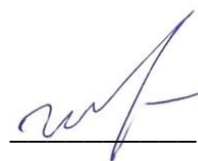

Н.О.Шевченко

«26» червня 2020 р.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування».

Гарант ОПП «Публічне управління та адміністрування»»

Н.О.Шевченко

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг кредитів ЄКТС /годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	Установча	1
Кількість змістових модулів		2
Обсяг кредитів	0,5	3,5
Обсяг годин, у тому числі:	15	105
Аудиторні	6	4
Модульний контроль		
Самостійна робота	9	101
Форма підсумкового контролю		диференційований залік

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія та історія державного управління» є оволодіння базовими знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів здійснення державної влади та формування на цій основі відповідних компетентностей.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

- здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання.

- здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

- здатність виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити адекватні шляхи щодо їх розв'язання.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Публічне управління та адміністрування», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати теоретичні та прикладні засади публічної політики, фінансів, основ та технологій прийняття управлінських рішень, управління ресурсами.	ПРН1
Знати сучасні підходи до публічного управління та адміністрування.	ПРН2
Уміти застосовувати сучасні моделі управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.	ПРН9
Уміти критично осмислювати проблеми та розв'язувати складні завдання у сфері публічного управління та адміністрування.	ПРН11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Теорія та історія державного управління»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ДРН
знати основні поняття в галузі теорії державного управління; основні тенденції розвитку державного управління в Україні та світі; форми організації державного управління в минулому; особливості, причини і напрям еволюції державного управління;	ДРН-1
виявляти високий рівень обізнаності щодо загального напрямку і тенденцій становлення нової системи державного управління в Україні, історичної зумовленості форм і методів державноуправлінської діяльності;	ДРН-2
вміти узагальнювати вітчизняний і зарубіжний досвід управління з метою його використання у процесі розбудови нової системи державного управління в Україні;	ДРН-3
висловлювати, обґрунтовувати і відстоювати власну позицію стосовно подій та явищ суспільного життя на основі ціннісного відношення до історичного минулого й сучасного розвитку; визначати ефективність діючих форм і методів державного управління за результатами аналізу програм розвитку територій,	ДРН-4

галузі, вітчизняного і зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу	
---	--

ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Аудиторні заняття		Самостійна робота
	лекції	практичні	
Обсяг, години	6	4	110
Разом	6	4	110

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теорія державного управління

Тема 1: Управління як суспільне явище

Феномен управління: природа та сутність. Теорії управління. Управління як наука. Джерела виникнення науки управління. Класична (традиційна) школа. Школа людських відносин. Емпірична школа. Нова школа. Школа — гнучких систем. Розвиток управлінської думки в Україні. Влада і управління. Багатогранність державного управління та різні його тлумачення. Основні характеристики державного управління. Реалізація державного управління в умовах розподілу влади.

Тема 2: Держава як суб'єкт управління суспільними процесами

Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Функції та управління державою в умовах ринкової економіки. Вплив видів і форм держави на державне управління. Тенденції розвитку держави як суб'єкта управління. Категорія влади. Державна влада в Україні: сутність, форми, особливості. Органи влади та апарат управління: значення, особливості і функції. Взаємодія владних структур як умова оптимального функціонування державного механізму.

Тема 3: Принципи, функції, методи державного управління, механізми їх прояву і використання.

Поняття принципу державного управління. Підстави систематизації принципів державного управління. Застосування принципів державного управління: умови раціональності, конструктивності, ефективності. Сутність та співвідношення централізації та децентралізації в державному управлінні. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Організаційно-регулюючі функції управління. Загальна характеристика методів державного управління. Метод управління як сукупність

прийомів, засобів управління. Застосування методів управління в діяльності державних службовців.

Тема 4: Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці

Теоретичне і практичне значення вивчення досвіду державного управління зарубіжних країн. Особливості державного управління в окремих країнах. Державне управління в зарубіжних країнах і концепція розподілу влади. Проблеми освоєння досвіду управлінської діяльності в зарубіжних державах.

Модуль 2. Історія державного управління

Тема 5: Осмислення історичного досвіду державноуправлінської діяльності

Практичне значення дослідження історії державного управління. Досвід державно-управлінської діяльності минулих поколінь як джерело і перешкода розвитку. Важливість осмислення етапів, форм та тенденцій розвитку державного управління в Україні. Теоретико-методологічні засади вивчення історії місцевого самоврядування

Тема 6: Світова історія розвитку державного управління

Розвиток державного управління у стародавньому світі: Стародавньому Шумері, Стародавньому Єгипті та Стародавньому Китаї. Конфуціанство як філософсько-етична концепція державної служби. Основні досягнення держав стародавнього світу у галузі державного управління. Розвиток державного управління в античних країнах стародавнього світу (Стародавні Греція, Рим). Основні досягнення стародавніх греків та римлян у галузі державного управління. Розвиток державного управління середньовіччя та новітнього часу.

Тема 7: Еволюція розвитку системи державного управління в Україні

Організація влади у Київській державі. Територіальна організація управління. Регулювання управлінської діяльності. Галицько-Волинська держава як спадкоємиця управлінських традицій Київської Русі. Організаційна структура державного управління у Великому князівстві Литовському. Організація управління в самоврядних містах. Форми державного і місцевого управління на українських землях поза Гетьманщиною. Зміни в організації управління після скасування кріпосного права. Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст.

Структури влади і управління в 1917 р. та Українська Центральна рада і Генеральний секретаріат. Формування організаційної структури державного управління в Радянській Україні. Сутність адміністративно-командної системи.

Тема 8: Розвиток системи державного управління в незалежній Україні.

Необхідність формування цілісної системи державного управління після здобуття незалежності. Суперечливі реформи центральних і місцевих органів влади 1992-1995 рр. Конституція України 1996 р. і потреба вдосконалення державного управління. Зміст та основні особливості політичної, конституційної та адміністративно-територіальної реформ. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у сфері управління. Створення сучасного нормативно-правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного

управління; створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів; оновлення інституту відповідальності у сфері державного та регіонального управління; запровадження регіонального адміністративно-територіального устрою.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1. Теорія державного управління				
Тема 1. Управління як суспільне явище	14	2		12
Тема 2. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами	16			16
Тема 3. Принципи, функції, методи державного управління, механізми їх прояву і використання.	16		2	14
Тема 4. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці	14			14
Модульна контрольна робота				
Разом за модуль	60	2	2	56
Модуль 2. Історія державного управління				
Тема 5. Осмислення історичного досвіду державноуправлінської діяльності	14	2		12
Тема 6. Світова історія розвитку державного управління	14			14
Тема 7. Еволюція розвитку системи державного управління в Україні.	16	2		14
Тема 8. Розвиток системи державного управління в незалежній Україні.	16		2	14
Модульна контрольна робота				
Разом за модуль	60	4	2	54
Разом	120	6	4	110

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
ЛЕКЦІЇ			
1	ДРН-1	Управління як суспільне явище	2
2	ДРН-2	Осмислення історичного досвіду	2

№ п/п	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
ЛЕКЦІЇ			
		державноуправлінської діяльності	
3	ДРН-2	Еволюція розвитку системи державного управління в Україні	2
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ			
1	ДРН-1 ДРН-2 ДРН-4	Принципи, функції, методи державного управління, механізми їх прояву і використання	2
2	ДРН-2 ДРН-3 ДРН-4	Розвиток системи державного управління в незалежній Україні.	2
РАЗОМ			10

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
1	ДРН-1 ДРН-2	Тема 1. Управління як суспільне явище	12
2	ДРН-1 ДРН-2	Тема 2. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами	16
3	ДРН-1 ДРН-2	Тема 3. Принципи, функції, методи державного управління, механізми їх прояву і використання.	14
4	ДРН-3 ДРН-4	Тема 4. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці	14
5	ДРН-2 ДРН-4	Тема 5. Осмислення історичного досвіду державноуправлінської діяльності	12
6	ДРН-2 ДРН-4	Тема 6 Світова історія розвитку державного управління	14
7	ДРН-2 ДРН-4	Тема 7. Еволюція розвитку системи державного управління в Україні.	14
8	ДРН-2 ДРН-3 ДРН-4	Тема 8 .Розвиток системи державного управління в незалежній Україні.	14
Разом			110

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування;
- залікове модульне опитування;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- поточне опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- есе.

Форма модульного контролю:

- залікове модульне тестування;
- залікове модульне опитування.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T3	T4	20	50
10	20		

T3, T4 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	20	50
20	10		

T7, T8 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Поточне опитування	1	10	1	10

Презентація	1	20		
Есе			1	20
Модульне тестування ...	1	10	1	10
Модульне опитування	1	10	1	10
Разом		50		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи та критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю:

Оцінка за національною 4- бальною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно	90-100	A	Відмінно (відмінні знання з незначними помилками у відповідях)
Добре	84-89	B	Дуже добре (добрі знання з декількома помилками у відповідях)
	74-83	C	Добре (добрі знання з рядом помилок у відповідях)
Задовільно	65-73	D	Задовільно (задовільні знання зі значною кількістю недоліків та помилок у відповідях)
	60-64	E	Достатньо (знання задовольняють мінімальним критеріям)
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно (потребується певний час для підготовки до перескладання)
	1-34	F	Незадовільно (обов'язковий повторний курс)

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Київ: Україна. 1996. 119 с.
2. Бакуменко В.Д., Надолішній П.І., Іжа М.М., Арабаджи Г.І. Державне управління: основи теорії, історія та практика: навчальний посібник/ за заг. ред. Надолішнього П.І., Бакуменка В.Д. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2009. 394 с.
3. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю., Гордієнко Л.Ю. Державне управління: навч. посіб. / за ред. А.Ф. Мельник. Київ: Знання-Прес. 2003. 343 с.

Допоміжна література

1. Державне управління в Україні: навчальний посібник / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 1999 265 с. URL: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/692/3/>
2. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.1./ за заг. ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина. Київ: Ін-Юре. 2000. 646 с.
3. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.2./ за заг. ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина. Київ: Ін-Юре. 2000. 577с.
4. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк та ін. Київ: НАДУ. 2011. Т. 3
5. Історія державного управління / наук.-ред. колегія : А. М. Михненко, М. М. Білінська та ін. 2011. 788 с. URL: <http://212.111.196.8:8081/ndi/encyclopedia/default.aspx>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
2. Сайт Верховної Ради України. URL: rada.gov.ua/.